

ATATÜRK SOSYAL DEMOKRASİYİ BİLMİYOR MUYDU?

Aydınlık Gazetesi, 24 Temmuz 2017

Yıldırım Koç

CHP'nin 1946 yılına kadarki belgelerine baktığınızda "sosyal demokrasi" kavramını görmüyorsunuz. Atatürk döneminde CHP'nin ideolojisi olarak "Kemalizm" gösteriliyor.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin 14.6.1943 tarihinde toplanan VI. Büyük Kurultayı'nda kabul edilen CHP Programı'nın Giriş bölümü de şöyledir:

"Cümhuriyet Halk Partisinin programına temel olan ana fikirler, inkılâbımızın başlangıcından bugüne kadarki fiiliyat ve tatbikatta aşikârdır. Yalnız birkaç sene için değil istikbale de şamil olan tasavvurlarımızın ana hatları burada toplu bir halde yazılmıştır. **Partiye esas olan bütün bu prensipler Kemalizm yoludur.**" (Cümhuriyet Halk Partisi Program ve Nizamname, Ankara, 1943, s.3)

Mustafa Kemal Paşa, Kurtuluş Savaşımız sırasında Sovyet Rusya'daki komünistlerle yakın bir işbirliği içindeydi. Ayrıca bir Komünist Partisi de kurdu. Ancak sosyal demokratlarla bir işbirliğine girmedi; çünkü sosyal demokratlar Anadolu'da sürdürülmekte olan anti-emperyalist bağımsızlık savaşını desteklemiyorlardı. Ayrıca, Osmanlı'daki sosyal demokratlar ya emperyalistlerin işbirlikçisiydi, ya da umutlarını emperyalistlere bağlamışlardı.

Anadolu'da Kurtuluş Savaşı'nın verildiği yıllarda Batı ülkelerindeki sosyal demokratların iki uluslararası örgütü vardı.

SOSYAL DEMOKRAT SENDİKALARIN TAVRI

Uluslararası Sendikalar Federasyonu (IFTU) 1901 yılında kurulmuş, Birinci Dünya Savaşı sürecinde dağılmış, 1919 yılında gerçekleştirilen Amsterdam Kongresiyle yeniden oluşturulmuştu.

Uluslararası Sendikalar Federasyonu sosyal demokratların yönetimi altında faaliyet gösterdi ve 1932 yılına kadar üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyeti savundu.

Bu örgütün 1921-1939 döneminde yayımlanmış olan dergisini (The International Trade Union Movement, Review of the International Federation of Trade Unions) ve bu örgütün tarihine ilişkin yayımlanmış kitapları tekrar taradım. Sanki 1919-1922 döneminde Anadolu'da anti-emperyalist bir bağımsızlık savaşını verilmemiş; tek kelime yok. Son derece doğal; çünkü sosyal demokrasi emperyalizmin destekçisidir; kendi ülkesinde üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyeti (sosyalizmi) savunsa bile, sömürgecilğe ve emperyalizme karşı çıkmaz, sömürgeciliğin tasfiyesi için en küçük bir çaba göstermez.

SOSYAL DEMOKRAT PARTİLERİN TAVRI

Kurtuluş Savaşımız döneminde emperyalist ülkelerin sosyal demokrat partilerinin öncülüğünde enternasyonaler de kuruldu.

İkinci Enternasyonal 1914 yılında dağıldı. 1919 yılında sosyal demokrat partilerin bir bölümü Berne Enternasyonalini oluşturdu. 1921 yılı Şubat ayında da Viyana Birliği veya İkibuçukuncu Enternasyonal diye bilinen örgütlenme gerçekleştirildi. Bu iki örgütlenme 1923 yılı Mayıs ayında Emek ve Sosyalist Enternasyonalini kurdular. Günümüzdeki Sosyalist Enternasyonal'in atası bu örgüttür.

Bu örgütlenmeler Anadolu'daki Kurtuluş Savaşı'nı görmezden geldi; bu örgüte üye sosyal demokrat partiler kendi emperyalist ülkelerinin devlet ve sermaye politikalarını desteklediler.

MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN TAVRI

Mustafa Kemal Paşa, sosyal demokrasinin ne olduğunu bilmediğinden değil, çok iyi bildiğinden Cumhuriyet Halk Partisi'nin kapısından sosyal demokrasiyi sokmadı; sosyal demokrasi adı altında emperyalist ülkelere bağımlı örgütlerin kurulmasına izin vermedi.

Sosyal demokrasiye karşı çıkan Atatürk, anti-emperyalist mücadelede komünist Sovyet Rusya (1922'den itibaren Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği) ile yakın bir işbirliği kurdu.

Atatürk bugün de bize yol gösteriyor.